

CUPRINS

CAPITOLUL I.

STRUGURII - MATERIA PRIMĂ PENTRU VINIFICAȚIE.....	17
1.1 Structura strugurilor (alcătuirea fizico-mecanică)	17
1.1.1 Ciorchinii	17
1.1.2 Boabele.....	18
1.2 Importanța oenologică a părților din care se compun strugurii	21
1.2.1 Importanța oenologică a pielitelor	21
1.2.2 Importanța oenologică a pulpei.....	23
1.2.3 Importanța oenologică a semințelor.....	24
1.3 Aspecte privind acumularea principalilor constituenți chimici în struguri	25
1.3.1 Zaharurile.....	25
1.3.2 Acizii organici.....	26
1.3.3 Polifenolii.....	28
1.4 Evoluția procesului de creștere și maturare a strugurilor.....	29
1.4.1 Perioada de creștere erbacee	29
1.4.2 Perioada de pângă.....	31
1.4.3 Perioada de maturare.....	32
1.4.4. Perioada de supracoacere, supramaturare sau postmaturare, supramaturare sau postmaturare.....	34

CAPITOLUL II

BAZA TEHNICO-MATERIALĂ A INDUSTRIEI VINICOLE: CONSTRUCȚII, VASE ȘI ECHIPAMENTE TEHNOLOGICE

VINICOLE.....	37
2.1 Construcții vinicole	37
2.1.1 Crama-pivniță.....	37
2.1.2 Combinatul vinicol.....	38
2.1.2.1 Aspecte de ordin tehnic și constructiv	38
2.1.2.2 Factorii de mediu specifici combinatului vinicol.....	40
2.1.2.3 Principalele părți componente ale complexului vinicol.....	42
2.1.3 Hrubele.....	44
2.2 Vasele vinicole	44
2.2.1 Vase din lemn.....	45
2.2.2 Recipiente din beton armat	47
2.2.3 Recipiente metalice	48
2.3 Echipamente tehnologice vinicole	49
2.4 Pregătirea campaniei de prelucrare a strugurilor	50
2.4.1 Pregătirea spațiilor și utilajelor tehnologice.....	51
2.4.2 Pregătirea vaselor pentru campania de vinificație	51

CAPITOLUL III.	
CULESUL, TRANSPORTUL ȘI PRELUCRAREA STRUGURILOR ÎN VEDEREA OBTINERII MUSTULUI	53
3.1 Culesul și transportul strugurilor.....	53
3.1.1 Stabilirea momentului optim de cules.....	53
3.1.2 Eșalonarea strugurilor la cules	55
3.1.3 Organizarea și efectuarea culesului.....	56
3.1.4. Transportul strugurilor	57
3.2 Recepția și descărcatul strugurilor	58
3.3 Prelucrarea strugurilor și obținerea mustului	59
CAPITOLUL IV.	
COMPOZIȚIA CHIMICĂ ȘI BIOCHIMICĂ A MUSTULUI	65
4.1 Compoziția chimică a mustului.....	65
4.1.1 Glucidele	65
4.1.2 Acizii.....	73
4.1.3. Substanțele azotate	77
4.1.4 Compușii fenolici din must	80
4.1.5 Lipidele din must	81
4.1.6 Substanțele odorante	81
4.2 Biocatalizatorii mustului	82
4.2.1. Vitaminele.....	82
4.2.2 Enzimele.....	84
CAPITOLUL V.	
MICROFLORA SPECIFICĂ INDUSTRIEI VINICOLE.	87
5.1 Bacteriile acetice	87
5.1.1 Morfologia bacteriilor acetice	87
5.1.2 Clasificarea bacteriilor acetice	88
5.1.3 Dezvoltarea populațiilor de bacterii acetice.....	88
5.1.3.1 Factorii care influențează dezvoltarea bacteriilor acetice	88
5.1.3.2 Evoluția populațiilor de bacterii acetice.....	90
5.1.4 Metabolismul bacteriilor acetice.....	92
5.2 Bacteriile lactice.....	93
5.2.1 Morfologia bacteriilor lactice.....	94
5.2.2 Structura celulei de bacterii lactice	94
5.2.3 Clasificarea bacteriilor lactice.....	95
5.2.4 Dezvoltarea bacteriilor lactice în vin	96
5.2.4.1 Reproducerea bacteriilor lactice.....	97
5.2.4.2 Factorii care influențează dezvoltarea bacteriilor lactice.....	97
5.2.4.3 Evoluția populației de bacterii lactice în timpul vinificației	100
5.2.4.4 Fenomene de antagonism în care sunt implicate bacteriile lactice	101
5.2.5 Metabolismul bacteriilor lactice.....	103

5.2.5.1 Metabolismul zaharurilor	103
5.2.5.2 Metabolismul acizilor organici	104
5.3 Levurile	105
5.3.1 Structura celulei de levuri	105
5.3.1.2 Citoplasma și organitele celulare	107
5.3.1.3 Nucleul	107
5.3.2 Factorii care influențează dezvoltarea levurilor	107
5.3.2.1 Factorii fizici	108
5.3.2.2 Factorii chimici	109
5.3.2.3 Factorii de creștere și de supraviețuire	112
5.3.2.4 Fenomenul Killer	113
5.3.3 Reproducerea levurilor	115
5.3.3.1 Reproducerea asexuată	115
5.3.3.2 Reproducerea sexuată	117
5.3.3.3 Evoluția unei populații de levuri	117
5.3.4 Metabolismul levurilor	119
5.3.4.1 Energia utilizată de levuri	119
5.3.4.2 Metabolismul glucidelor	120
5.3.4.3 Metabolismul substanțelor azotate	120
5.3.4.4 Metabolizarea acidului malic de către levuri	121
5.3.5 Taxonomia levurilor	122
5.3.5.1 Principalele genuri și specii de levuri implicate în producția vinicolă	122
5.3.5.2 Levurile în circuitul natural și tehnologic și succesiunea speciilor în cursul fermentației alcoolice spontane	128
5.4 Mucegaiurile	130
5.4.1 Mucegaiuri din clasa Phycomyetae	131
5.4.2 Mucegaiuri din clasa Ascomyetae	132
5.4.3 Mucegaiuri din clasa Basidiomyetae	132
5.4.4 Mucegaiuri din clasa fungilor imperfecti	133
CAPITOLUL VI.	
ANTISEPTICI ȘI ANTIOXIDANȚI FOLOSIȚI ÎN INDUSTRIA	
VINICOLĂ	135
6.1 Folosirea dioxidului de sulf în industria vinicolă	136
6.1.1 Stările și modificările SO ₂ în vinuri	136
6.1.2 Acțiunile SO ₂ în must, mustuală și vin	142
6.1.3 Erori și riscuri la folosirea SO ₂ în industria vinicolă	147
6.1.4 Formele sub care se folosește dioxidul de sulf în industria vinicolă ..	149
6.1.5 Momentele aplicării anhidridei sulfuroase în vinificație	152
6.2 Produse chimice cu efect antiseptic și antioxidant care pot înlocui parțial anhidrida sulfuroasă	154

6.3 Măsurile tehnologice care permit diminuarea dozelor de anhidridă sulfuroasă	156
CAPITOLUL VII.	
FENOMENE BIOCHIMICE ȘI BIOFIZICE CARE AU LOC LA TRANSFORMAREA MUSTULUI ÎN VIN	
	159
7.1 Fermentația alcoolică	159
7.1.1 Biochimismul fermentației alcoolice	159
7.1.2 Desfășurarea ermentației alcoolice	166
7.1.2.1 Tipurile de fermentație.....	166
7.1.2.2 Fazele desfășurării fermentației alcoolice.....	167
7.1.3 Folosirea levurilor selecționate în procesul de fermentație	169
7.1.4. Accidentele de fermentație.....	171
7.1.4.1 Cauzele accidentelor de fermentație	171
7.1.4.2 Consecințele accidentelor de fermentație	177
7.1.4.3 Posibilități de intervenție în cazul accidentelor de fermentație	177
7.2 Macerația în industria vinicolă	181
7.2.1 Fenomenele specifice macerației	181
7.2.2 Extragerea compușilor fenolici din struguri.....	183
7.2.2.1 Principalii factori care influențează extracția compușilor fenolici	184
7.2.2.2 Rolul enzimelor pectolitice în procesul de macerare	187
7.3 Fermentația malolactică	189
7.3.1 Influența fermentației malolactice asupra însușirilor organoleptice ale vinurilor	190
7.3.2 Controlul fermentației malolactice.....	193
7.3.2.1 Fermentația malolactică spontană.....	193
7.3.2.2 Fermentația malolactică provocată	195
CAPITOLUL VIII.	
COMPOZIȚIA CHIMICĂ A VINULUI	
	197
8.1 Criterii de clasificare a constituenților vinului și căile de proveniență.....	197
8.2 Principalii constituenți chimici ai vinului	198
8.2.1 Alcoolii.....	198
8.2.2 Aldehidele	205
8.2.3 Acizii vinului	207
8.2.4 Acetalii	212
8.2.5 Esterii	213
8.2.6 Compușii fenolici ai vinului.....	215
8.2.6.1 Polifenolii non-flavonoizi	216
8.2.6.2 Polifenolii flavonoizi.....	219
8.2.7 Aroma și buchetul vinurilor	224
8.2.7.1 Aroma primară sau varietală a vinului	226

8.2.7.1.1 Terpenele.....	226
8.2.7.1.2 Metoxipirazinele	231
8.2.7.1.3 Compușii aromați sulfurați.....	232
8.2.7.2 Aromele secundare de fermentație.....	233
8.2.7.3 Aromele de maturare și învechire.....	234
8.2.8 Substanțele minerale din vinuri.....	234
8.2.8.1 Principalii anioni ai vinului.....	235
8.2.8.2 Principalii cationi ai vinului.....	235

CAPITOLUL IX.

TEHNOLOGIILE DE BAZĂ PRIVIND OBȚINEREA VINURILOR

STRICTO-SENSU SAU PROPRIU-ZISE	237
9.1 Tehnologia generală de producere a vinurilor albe seci	237
9.1.1. Principalele verigi specifice tehnologiei de obținere a vinurilor albe seci.....	237
9.1.1.1. Desciorchinarea și zdrobirea strugurilor	238
9.1.1.2 Sulfitarea mustuielii	238
9.1.1.3 Separarea mustului ravac	239
9.1.1.4 Presarea boștinei eliberată de ravac	239
9.1.1.5 Prelucrarea mustului	240
9.1.1.6 Umplerea recipientelor de fermentație.....	245
9.1.1.7 Operațiuni prefermentative introduse recent în tehnologia vinificării în alb.....	246
9.1.1.8 Fermentația alcoolică	249
9.1.1.9 Particularitățile tehnologiei de producere a vinurilor albe seci de masă și de masă superior.....	253
9.1.1.10 Particularitățile tehnologiei de producere a vinurilor albe seci de calitate superioară (VS) și a celor de calitate superioară cu denumire de origine controlată (DOC)	254
9.2 Tehnologia generală de producere a vinurilor roșii	255
9.2.1.1 Zdrobirea și desciorchinarea	255
9.2.1.2 Sulfitarea mustuielii	257
9.2.1.3 Fermentarea-macerarea	257
9.2.1.4 Scurgerea vinului și presarea boștinei.....	262
9.2.1.5 Finalizarea fermentației alcoolice și fermentația malolactică.....	263
9.2.2 Macerația carbonică	263
9.2.3 Macerația la cald (termovinificarea).....	265
9.2.4 Alte tehnici de macerare prefermentativă	266
9.2.4.1 Termomacerația cu folosirea vidului (Flash détente)	266
9.2.4.2 Macerația prefermentativă la cald (MPC).....	267
9.2.4.3 Macerația prefermentativă la frig (MPF)	267

9.2.5 Particularitățile tehnologiei de producere a vinurilor roșii de consum curent	268
9.2.6 Particularitățile tehnologiei de producere a vinurilor roșii seci de calitate superioară	269
9.3 Tehnologii și procedee de obținere a vinurilor roze	270
9.3.1 Aspecte de ordin general privind vinurile roze	270
9.3.2 Particularitățile de compoziție și organoleptice ale vinurilor roze ...	271
9.3.3 Procedee tehnologice de elaborare a vinurilor roze	272
9.3.3.1 Materia primă	272
9.3.3.2 Principalele procedee tehnologice de vinificare în roze	273
9.4 Tehnologia de producere a vinurilor albe demiseci, demidulci și dulci DOC	275
9.5 Tehnologia de producere a vinurilor aromate de calitate superioară DOC.....	276
CAPITOLUL X.	
Operații tehnologice de îngrijire aplicate vinului în timpul păstrării	
10.1 Umplerea periodică a golurilor în vasele de păstrare a vinului.....	279
10.2 Pritocul vinurilor	281
10.3 Cupajarea și egalizarea vinurilor.....	286
10.4 Sulfitarea periodică a vinurilor	288
CAPITOLUL XI.	
Evoluția și fazele de dezvoltare ale vinului.....	
11.1 Formarea vinului	290
11.2 Maturarea vinului	292
11.2.1 Mecanismul acționării oxigenului.....	293
11.2.2 Procesele care au loc în timpul maturării.....	294
11.2.2.1 Transformările compușilor fenolici	295
11.2.2.2 Transformări privind compoziția chimică a vinurilor.....	298
11.2.2.3 Evoluția însușirilor organoleptice	299
11.2.3 Condițiile în care are loc maturarea	300
11.2.3.1 Maturarea vinului în vase de lemn.....	300
11.2.3.3 Produse alternative folosite la maturarea vinului.....	306
11.3 Învechirea vinului	307
11.3.1 Evoluția potențialului oxido-reducător	307
11.3.2 Procesele chimice care au loc în timpul învechirii	309
11.3.3 Evoluția însușirilor organoleptice	310
11.3.4 Condiții care se impun pentru învechirea vinurilor	311
11.4 Degradarea vinului	312

CAPITOLUL XII.

ACCIDENTE ȘI DEFECTE LA VINURI.....	313
12.1 Fenomene coloidale și mecanisme ale formării tulburărilor în vinuri	313
12.2 Defecte de natură fizico-chimică	318
12.2.1 Precipitățile tartrice.....	318
12.2.2 Tulburarea proteică	322
12.2.3 Precipitățile ferice.....	323
12.2.3.1 Casarea fosfato-ferică sau casarea albă.....	324
12.2.3.2 Casarea neagră și casarea albastră	325
12.2.4 Casarea cuproasă.....	326
12.3 Defecte de natură biochimică.....	328
12.3.1 Casarea hidrolazică	328
12.3.2 Casarea oxidazică.....	329
12.4 Defecte de ordin olfacto-gustativ	331
12.4.1 Defecte organoleptice produse de compușii sulfurați ai vinului.....	332
12.4.1.1 Mirosul și gustul de sulf.....	332
12.4.1.2 Mirosul de hidrogen sulfurat.....	332
12.4.1.3 Mirosurile de mercaptani și disulfuri	334
12.4.1.4 Prevenirea și eliminarea mirosurilor provocate de compușii volatili sulfurați	334
12.4.2 Defecte provocare de mucegaiuri	335
12.4.2.1 Mirosul de dop	335
12.4.2.2 Mirosul de pământ	336
12.4.3 învechirea atipică a vinului	337
CAPITOLUL XIII	
BOLILE VINULUI.....	339
13.1 Floarea vinului	339
13.2 Oțetirea vinurilor.....	342
13.3 Manitarea vinului	344
13.4 Înăcrerea lactică sau borșirea vinului	346
13.5 Fermentația propionică	347
13.6 Băloșirea vinurilor.....	348
13.7 Amăreala vinului.....	349
13.8 Izul specific de șoareci.....	350
CAPITOLUL XIV.	
LIMPEZIREA VINURILOR.....	351
14.1 Limpezirea naturală (spontană) a vinurilor.....	351
14.2 Limpezirea vinului prin procedee fizico-mecanice.....	353
14.2.1 Filtrarea vinului.....	353
14.2.1.1 Principiile de bază ale filtrării.....	354

14.2.1.2	Materialele folosite pentru filtrare	355
14.2.1.3	Straturile filtrante	356
14.2.1.4	Aparate de filtrare și aspecte privind tehnologia filtrării	359
14.2.2	Limpezirea vinurilor prin centrifugare.....	363
14.3	Limpezirea vinurilor prin cleiri.....	365
14.3.1	Cleirea (limpezirea) vinurilor cu gelatină	366
14.3.2	Cleirea vinului cu cazeină	369
14.3.3	Cleirea vinului cu albuș de ou.....	369
14.3.4	Cleirea V vinului cu clei de pește	370
14.3.6	Limpezirea vinului cu alginat de sodiu	371
14.3.7	Limpezirea vinului cu bentonită	372
CAPITOLUL XV.		
STABILIZAREA VINURILOR.....		
15.1	Deferizarea vinurilor cu ferocianură de potasiu (cleirea albastră).....	375
15.1.1	Mecanismele chimice care au loc la cleirea albastră	375
15.1.2	Fenomene coloidale la cleirea albastră	378
15.1.3	Tehnica aplicării tratamentului	378
15.2	Stabilizarea vinurilor prin tratamente termice	379
15.2.1	Tratamentul vinurilor cu căldură.....	379
15.2.1.1	Efectele tratamentului cu căldură.....	379
15.2.1.2	Reguli privind aplicarea tratamentului cu căldură	381
15.2.1.3	Metode de aplicare a tratamentului cu căldură și nivelurile de temperatură, în funcție de scopul propus	381
15.2.2	Tratamentul vinurilor cu frig.....	383
CAPITOLUL XVI.		
ÎMBUTELIEREA VINULUI		
16.1	Momentul tragerii vinurilor la sticle	385
16.2	Materiale necesare la îmbutelierea vinului	386
16.3	Linii tehnologice pentru Îmbutelierea vinurilor.....	389
16.4	Tehnologia îmbutelierii vinului	391
16.5	Livrarea vinului îmbuteliat.....	393
16.6	Păstrarea vinului îmbuteliat în vederea învechirii.....	393
CAPITOLUL XVII.		
TEHNOLOGII PENTRU OBȚINEREA VINURILOR		
EFERVESCENTE		
17.1	Tehnologia vinurilor spumante	396
17.1.1	Tehnologia vinului spumant la sticlă (metoda Champenoise).....	396
17.1.1.1	Vinul – materie primă pentru spumante.....	397
17.1.1.2	Materiale auxiliare	401
17.1.2	Tehnologia de obținere a vinului spumant în rezervoare metalice închise.....	410

17.1.3 Tehnologia de producere a vinurilor spumante după metoda mixtă sau a transvazării	412
17.2 Tehnologia de preparare a vinurilor spumoase	412
CAPITOLUL XVIII.	
TEHNOLOGIA DE OBȚINERE A DISTILATELOR DIN VIN	415
18.1 Vinul-materie primă pentru distilate	415
18.2 Distilarea vinului.....	417
18.2.1 Momentul efectuării distilării.....	419
18.2.2 Aparatele de distilare	419
18.3 Păstrarea și învechirea distilatelor din vin	427
18.3.1 Vasele de păstrare	428
18.3.2 Localul de păstrare	429
18.3.3 Procese care au loc în timpul învechirii distilatului.....	430
18.3.4 Învechirea rapidă a distilatelor de vin.....	431
BIBLIOGRAFIE.....	433

